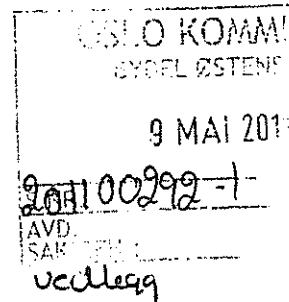

Oslo kommune
Bymiljøetaten
Divisjon samferdsel

934

Se mottakerliste

Dato: 05.05.2011

Deres ref.:

Vår ref.: 11/00051-31

Saksbeh.: Bente Pladsen Gussiås

Arkivkode: 934

Org. enhet: Utredning
Tlf: 23493095

HØRING - UTKAST TIL FORSKRIFT OM MIDLERTIDIGE TRAFIKKREGULERENDE TILTAK VED HØY LUFTFORURENSNING I OSLO KOMMUNE

Oslo kommune arbeider med en beredskapsplan for perioder med høy luftforurensning, som skal ferdigstilles til vintersesongen 2011/2012. I den forbindelse er det behov for en forskrift om midlertidige trafikkregulerende tiltak ved høy luftforurensning i Oslo kommune.

Oslo kommune vedtok en revidert tiltakspakke for bedre luftkvalitet i Oslo 16.02.2011, bystyresak 39. Bymiljøetaten (BYM), divisjon samferdsel, tidligere Samferdselsetaten, har fra Byrådsavdeling for miljø- og samferdsel fått i oppdrag å utarbeide utkast til forskrift om midlertidige trafikkregulerende tiltak ved høy luftforurensning i Oslo kommune med hjemmel i vegtrafikklovens § 7, 2. ledd. Dette som en oppfølging av bystyrevedtak og videre arbeid med en beredskapsplan for perioder med høy luftforurensning.

BYM sender med dette utkast til forskrift om midlertidige trafikkregulerende tiltak ved høy luftforurensning i Oslo kommune på offentlig høring.

For at saken skal rekke behandling i bystyret innen neste vintersesong er det relativt kort høringsfrist. **Høringsfrist er satt til fredag 27.05.11.**

Bakgrunn

Forurensningsforskriften kap. 7, Lokal luftkvalitet, stiller krav til grenseverdier for blant annet svevestøv (PM₁₀) og nitrogendioksid (NO₂). Statens vegvesen region øst og Oslo kommune arbeider kontinuerlig for å bedre luftkvaliteten i Oslo. Oslo kommune vedtok første handlingspakke for bedre luftkvalitet i 2005. Tiltak som er gjennomført har hatt positiv effekt på forurensningskonsentrasjonen av svevestøv (PM₁₀), og fra 2007 er forskriftskravene for PM₁₀ overholdt.

For NO₂ viser trenden derimot en økning i konsentrasjoner av forurensning, og målinger viser at Oslo kommune ikke overholder krav i forurensningsforskriften for NO₂. Grenseverdiene for NO₂ ble juridisk bindende 1.1.2010. Med bakgrunn i dette var det behov for en revidering av handlingspakke for bedre luftkvalitet i Oslo. En tiltaksutredning for luftkvalitet i Oslo- og Bærum kommune ble ferdigstilt juli 2010, og er grunnlaget for revidert tiltakspakke for bedre luftkvalitet i Oslo, som ble vedtatt av bystyret 16.02.2011.

Kommunene og regionvegkontorene har nå hjemmel i veitrafikkloven § 7, 2. ledd til å iverksette midlertidige trafikkreduserende tiltak for å hindre overskridelser av forurensningsforskriften

Bymiljøetaten
Divisjon samferdsel

Besøksadresse:
Stromsveien 102
Postadresse:
Postboks 6703 Etterstad
0609 OSLO

Telefon: 02 180
Telefaks: 23 49 30 09

E-post: postmottak@sam.oslo.kommune.no
Internett: www.sam.oslo.kommune.no

Bankgiro: 6004.06.55045
Org.nr: NO 976 062 035

grenseverdier for luftkvalitet. Hensikten er å redusere forurensningskonsentrasjonen, og dermed helsebelastningen, som befolkningen utsettes for når det oppstår perioder med høy luftforurensning.

Behov for lokal forskrift om midlertidige trafikkreduserende tiltak ved høy luftforurensning i Oslo kommune

I vinterhalvåret inntreffer det årlig perioder med fint og stabilt vær i Oslo, såkalte inversjonsperioder. Dette skyldes topografiske og meteorologiske faktorer. Inversjon oppstår når temperaturen øker med høyden, slik at forurensningen stenges inne i den kalde luften nær bakken og akkumuleres frem til utskifting av luften skjer.

Hovedkilden til forurensning i disse periodene er eksos fra veitrafikken, og særlig utslipp av nitrogendioksid (NO₂). Antall kjøretøy som benytter diesel som drivstoff har økt de siste årene. Dieserbiler har høyere utslipp av nitrogendioksid sammenlignet med bensinbiler, og dette er en av årsakene til at konsentrasjonene av NO₂ i Oslolufta har økt.

Dersom utslippene fra veitrafikken ikke reduseres når inversjon inntreffer vil forurensningskonsentrasjonen kunne bli svært høy, og overskride tillatte grenseverdi for timesmiddel for NO₂, som kun tillater 18 timer over 200µg/m³ per år. I løpet av en vintersesong i Oslo inntreffer det vanligvis 1-2 inversjonsperioder med varighet på vanligvis mellom 2-5 dager. For Oslo vil iverksettelse av tiltak derfor kunne være aktuelt i størrelsesorden mellom 2-10 dager i vinterhalvåret.

Den eneste måten å forhindre at forurensningsnivået bygger seg opp til helsefarlige nivåer er å redusere veitrafikken betydelig. Tiltakene i forskriftsutkastet retter seg mot å oppnå dette.

Om innholdet i forskriften

Utkast til forskrift om midlertidige trafikkregulerende tiltak ved høy luftforurensning i Oslo, vedlegg 1, baserer seg på et eksempel til forslag til lokal forskrift, som er utarbeidet av Statens vegvesen vegdirektoratet (vedlegg 3).

Utkast til forskrift, med hjemmel i vegtrafikkloven § 7, 2. ledd, gir Statens vegvesen region øst og Oslo kommune mulighet til å iverksette ett eller flere tiltak i perioder med høy luftforurensning, for å redusere luftforurensning fra trafikk innenfor bygrensen til Oslo. I perioder med luftforurensningsverdier som overskrider grenseverdiene for tiltak (jf. forurensningsforskriftens § 7-6), eller når det foreligger fare for overskridelse av disse, gir utkast til forskrift mulighet til å iverksette tiltak etter § 3 Forbud.

Det eller de tiltaket/tiltakene som skal iverksettes vil kunngjøres av kommunen og regionvegkontoret for den enkelte aktuelle periode. Tiltakene er midlertidige og vil oppheves straks det ikke er behov for dem iht. forskriften § 3.

Utkast til forskriften foreslår følgende tiltak;

- a) forbud mot all privat bruk av personbiler med registreringsnummer som slutter på partall på datoer som er oddetall, og/eller
- b) forbud mot all privat bruk av personbiler med registreringsnummer som slutter på oddetall på datoer som er partall, og/eller
- c) forbud mot all privat bruk av personbiler som benytter diesel som drivstoff, og/ eller
- d) forbud mot all privat bruk av personbiler med en person i bilen, og/eller
- e) forbud mot gjennomkjøring for tungtransporttrafikken.

Forbudet § 3, bestemmelse a) til og med d) gjelder all privat bruk av personbiler. Tiltak c) og e) retter seg mot de mest forurensende kjøretøygruppene, dieseldrevne personbiler og tyngre kjøretøy. Bestemmelse e) gjelder tyngre kjøretøy som ikke har bestemmelsessted i Oslo, men kun skal passere gjennom byen.

I unntaksbestemmelsen, § 4 unntak – dispensasjon, unntas el-biler, hydrogenbiler, hybridbiler, biler med parkeringstillatelse for forflytningshemmede og utrykningskjøretøy.

Biler som benytter klimanøytralt biodrivstoff er ikke unntatt da utslippene fra disse kan bidra til luftforurensning i minst like stor grad som bensin- og dieseldrevne biler. I perioder med inversjon vil

luftforurensingen akkumuleres hele døgnet. Det er derfor ingen unntak for kjøring på kvelds- eller nattestid eller helgedager. Under kunngjøringen av iverksettelse av tiltak vil det imidlertid fremkomme for hvilken tidsperiode tiltaket/tiltakene gjelder for.

Videre utredninger av foreslåtte tiltak

Videre utredninger av foreslåtte tiltak skjer i en parallell prosess med utarbeidelse av utkast til forskrift. Denne høringen gjelder selve utformingen og innholdet i forskriftsteksten.

Statens vegvesen region øst og Oslo kommune vil fortsette å utrede nærmere effekten de foreslåtte tiltakene i forskriften vil kunne ha på både luftkvaliteten og trafikksituasjonen. I tillegg vil det utarbeides plan for gjennomføring av tiltakene med tilhørende prosedyrer for iverksettelse av tiltak, som vil innbefatte praktiske forhold, informasjon og kostnader.

Tiltak vil iverksettes med utgangspunkt i en beredskapsplan for perioder med høy luftforurensing i Oslo.

Vedlagt følger også brev til kommunene fra Statens vegvesen datert 17.12.10 med informasjon om mulighet til å iverksette tiltak etter vegtrafikkloven § 7 2. ledd ved akutt Luftforurensning inklusive forslag til forskrift (vedlegg 2 og 3), og sak 39/2011; Revidert tiltakspakke for bedre luftkvalitet i Oslo kommune, som underlag for saken (vedlegg 4).

Kommentarer til utkast til forskrift av midlertidige trafikkreduserende tiltak ved høy luftforurensning i Oslo sendes til Oslo kommune, Bymiljøetaten, divisjon samferdsel, **innen fredag 27.05.11.**

Postadressen er:

Oslo kommune
Bymiljøetaten
divisjon samferdsel,
Pb 6703 Etterstad, 0607 Oslo.

E-post; postmottak@sam.oslo.kommune.no

Ved eventuelle spørsmål kan Bente Pladsen Gussias kontaktes på tlf.: 23 49 30 95, eller per e-post; bente.gussias@bvm.oslo.kommune.no.

Med vennlig hilsen

Ing-Cristine Ericson
divisjonsdirektør
Godkjent elektronisk

Anders Arild
avdelingsdirektør

Kopi til: Bergen kommune, Byrådsavdeling for miljø og samferdsel, Trondheim

Vedlegg: 4

- 1 Utkast til forskrift om midlertidige trafikkregulerende tiltak ved høy luftforurensing i Oslo.
- 2 Brev til kommunene fra Statens vegvesen datert 17.12.10 med informasjon om mulighet til å iverksette tiltak etter vegtrafikkloven § 7 2. ledd ved akutt Luftforurensning.
- 3 Saksdokumenter til vedlegg 2
- 4 Sak 39/2011; Revidert tiltakspakke for bedre luftkvalitet i Oslo kommune.

Liste over mottakere:

Akershus fylkeskommune
Asker kommune
Autoriserte trafikkskolers Landsforbund
Bellona
Beredskapssetaten
Bergen kommune
Brann- og redningsetaten
Buskerud fylkeskommune
Bydel Alna
Bydel Bjerke
Bydel Frogner
Bydel Gamle Oslo
Bydel Grorud
Bydel Grünerløkka
Bydel Nordre Aker
Bydel Nordstrand
Bydel Sagene
Bydel St. Hanshaugen
Bydel Stovner
Bydel Søndre Nordstrand
Bydel Ullern
Bydel Vestre Aker
Bydel Østensjø
Byrådsavdeling for miljø og samferdsel
Bærum kommune
Dekkimportørenes Forening
Det kongelige selskap for Norges Vel
Divisjon friluft
Divisjon idrett
Divisjon trafikk
Eiendoms- og byfornyelsesetaten
Enebakk kommune
Energigjenvinningsetaten
Finansdepartementet
Foreningen Byfolk Oslo sentrum AS

Utkast til forskrift om midlertidige trafikkregulerende tiltak ved høy luftforurensning i Oslo kommune.

Hjemmel: Fastsatt av Oslo kommune og Statens Vegvesen, Region Øst, med hjemmel i vegtrafikklov av 18. juni 1965 nr. 4 § 7 annet ledd.

§ 1. Formål

Forskriftens formål er å redusere luftforurensningen fra trafikk med motorvogn i Oslo kommune.

§ 2. Virkeområde

Forskriften gjelder all bruk av motorvogn innenfor bygrensen til Oslo kommune.

§ 3. Forbud

I perioder med luftforurensningsverdier som overskrider grenseverdiene som følger av forskrift 1. juni 2004 nr. 931 om begrensnig av forurensning, kapittel 7 om lokal luftkvalitet, eller i perioder når kommunen anser at det foreligger fare for overskridelse av disse, kan det iverksettes følgende tiltak;

- a) forbud mot all privat bruk av personbiler med registreringsnummer som slutter på partall på datoer som er oddetall, og/eller
- b) forbud mot all privat bruk av personbiler med registreringsnummer som slutter på oddetall på datoer som er partall, og/eller
- c) forbud mot all privat bruk av personbiler som benytter diesel som drivstoff, og/ eller
- d) forbud mot all privat bruk av personbiler med en person i bilen, og/eller
- e) forbud mot gjennomkjøring for tungtransporttrafikken.

Kommunen og regionvegkontoret kunngjør iverksettelse av tiltak etter første ledd.

§ 4. Unntak – dispensasjon

Forskriften gjelder ikke for følgende motorvogn: el-biler, hydrogenbiler, hybridbiler, biler med parkeringstillatelse for forflytningshemmede og utrykningskjøretøy.

Politiet kan gi dispensasjon fra forbudet i § 3 i henhold til vegtrafikkloven § 9.

§ 5. Straff

Overtredelse av forskriften eller av vedtak truffet med hjemmel i forskriften er straffbar etter vegtrafikklov av 18. juni 1965 nr. 4 § 31.

§ 6. Ikrafttreden

Forskriften trer i kraft straks.

201004134-7

Statens vegvesen

Se adresseliste

Behandlende enhet:
Vegdirektoratet

Saksbehandler/innvalgsnr:
Pål Rosland - 22073488

Vår referanse:
2010/237587-009

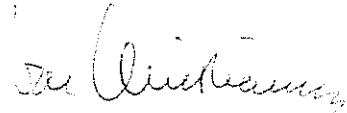
Deres referanse:

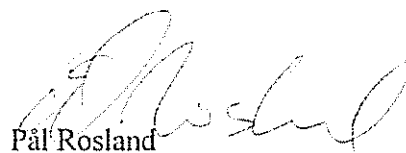
Vår dato:
17.12.2010

Mulighet til å iverksette tiltak etter vegtrafikkloven § 7 andre ledd ved akutt luftforurensing

Det vises vedlagt kopi av notat 17. desember i år til Statens vegvesen ved regionene øst, sør, vest, midt og nord, samt eksempel hvordan det er mulig å utforme en lokal forskrift. Det vises også til vedlagte brev fra Samferdselsdepartementet 24. november og Klima- og forurensningsdirektoratet 3. desember.

Trafikkforvaltningsseksjonen
Med hilsen

Ivar Christiansen
Seksjonsleder

Pål Rosland

Vedlegg
4 vedlegg

Adresseliste:

Klima- og forurensningsdirektoratet, postboks 8100 Dep, 0032 Oslo
Bergen kommune, postboks 7799 5020 Bergen
Bærum kommune, 1304 Sandvika
Drammen kommune, Engene 1, 3008 Drammen
Fredrikstad kommune, postboks 1405. 1602 Fredrikstad
Porsgrunn kommune, postboks 128, 3901 Porsgrunn
Skien kommune, postboks 158, 3701 Skien
Kristiansand kommune, serviceboks 417, 4604 Kristiansand S
Lillehammer kommune, postboks 986, 2626 Lillehammer
Oslo kommune, Rådhuset, 0037 Oslo
Stavanger kommune, postboks 8001, 4068 Stavanger
Tromsø kommune, rådhuset, postboks 6900, 6299 Tromsø
Trondheim kommune, postboks 2300, Sluppen, 7004 Trondheim

Postadresse
Statens vegvesen
Vegdirektoratet
Postboks 8142 Dep
0033 Oslo

Telefon: 02030
Telefaks: 22 07 37 68
firmapost@vegvesen.no
Org.nr: 971032081

Kontoradresse
Brynsengfare 6A
0667 OSLO

Fakturaadresse
Statens vegvesen
Regnskap
Båtsfjordveien 18
9815 VADSØ
Telefon: 78 94 15 50
Telefaks: 78 95 33 52

Statens vegvesen

Notat

Til: 0.Postmottak øst, 0.Postmottak sør,
0.Postmottak vest, 0.Postmottak midt,
0.Postmottak nord

Fra:

Kopi:

Saksbehandler/innvalgsnr:

Pål Rosland - 22073488

Vår dato: 17.12.2010

Vår referanse: 2010/237537-005

Informasjon om mulighet for å iverksette tiltak etter vegtrafikkloven § 7 andre ledd for å redusere lokal akutt luftforurensning fra vegtrafikk

Vi viser til vedlagt kopi av brev av 24. november 2010 fra Samferdselsdepartementet, Miljøverndepartementet og Helse- og omsorgsdepartementet om ovennevnte, samt et eksempel på hvordan det er mulig å utforme en lokal forskrift. Det vises også til kopi av brev fra Klima- og forurensningsdirektoratet (Klif) til kommunene Oslo, Bergen og Trondheim og til Statens vegvesen ved regionene øst, vest og midt, med hensyn til å gjennomføre tiltak for å unngå helseskadelige nivåer av svevestøv og NO₂.

Departementene har i samarbeid med Justisdepartementets lovavdeling foretatt en fornyet gjennomgang av hjemmelsgrunnlaget etter episoder med høy luftforurensning i flere byer sist vinter. Statsrådene informerer om at regionvegkontor og kommuner har mulighet til å i verksette midlertidige kjøreforbud og andre trafikkregulerende tiltak med hjemmel i vegtrafikklovens § 7 annet ledd dersom det er fare for overskridelse av grensverdiene i forurensningsforskriften kapittel 7 om lokal luftkvalitet. Følgelig blir midlertidig forskrift med hjemmel i kommunehelsetjenesteloven om tiltak for å hindre helseskader på grunn av luftforurensning i Bergen kommune (om datokjøring) ikke videreført fra nyttår.

Vedtak om innføring av midlertidige tiltak er aktuelt når det kan dokumenteres at befolkningen i kommunen står overfor en periode med fare for overskridelse av grensverdiene. Avvikling av tiltaket krever nytt vedtak, for eksempel når fare for overskridelse opphører. Varigheten på tiltaket må stå i forhold til hvor omfattende reguleringen griper inn i samfunnets funksjoner. Fare for overskridelse kan oppstå når værutsiktene, prognosene eller trafikkforholdene tilsier at luftforurensningen kan bli så høy at grensene overskrides over kortere eller lengre periode om ikke tiltak blir gjennomført. Regionvegkontorene og kommunene har i så måte tilgang til relevant informasjon på internettsidene www.lufikvalitet.info.

Gjennom Bedre byluft samarbeidet utarbeides det daglig varsler for Bergen, Bærum, Drammen, Fredrikstad, Grønland, Kristiansand, Lillehammer, Oslo, Stavanger, Tromsø og Trondheim. Varslene legges ut på nettsidene til www.lufikvalitet.info, og de angir forventet

Postadresse
Statens vegvesen
Vegdirektoratet
Postboks 8142 Dep
0033 Oslo

Telefon: 02030
Telefaks: 22 07 37 68
firmapost@vegvesen.no
Org.nr: 971032081

Kontoradresse
Brynsengfare 6A
0667 OSLO

Fakturaadresse
Statens vegvesen
Regnskap
Båtsfjordveien 18
9815 VADSØ
Telefon: 78 94 15 50
Telefaks: 78 95 33 52

luftkvalitet fram til og med neste dag, og dermed forventet overskridelse av grenseverdiene i forurensingsforskriften om lokal luftkvalitet. I disse byene er det også utplassert målestasjoner for luftkvalitet.

Lokale beredskapsplaner

Det er viktig at regionvegkontorene samarbeider med kommunene og fylkeskommunene om å få på plass lokale beredskapsplaner som sikrer myndighetene mulighet til ikraftsetting av de aktuelle forskriftene og andre tiltak i forkant av perioder med forventet høy luftforurensning. Gode informasjonsrutiner til befolkning og trafikanter er en viktig del av en slik plan. Det er viktig å etterstrebe samvirke mellom flere tiltak for å sikre samlet positiv effekt på luftkvaliteten, samtidig som trafikantene påføres minst mulig ulempe. Det bør gjennomføres effektvurderinger med hensyn til redusert trafikk og luftforurensing. Det bør settes inn busser med lavt utslipp dersom man ønsker å tilby forsterket kollektivtransport.

Nærmere om utforming av midlertidig lokal forskrift

Samtlige norske kommuner og regionvegkontorer har anledning til å innføre trafikkrestriksjoner som nevnt over, når det foreligger dokumentert fare for overskridelse av grenseverdiene i forurensingsforskriften kapittel 7 om lokal luftkvalitet. I praksis gjelder problemet de største og mellomstore byene og da særlig tettbygde områder med mye biltrafikk.

For å kunne effektivere et lokalt vedtak om trafikkrestriksjoner med hjemmel i § 7 andre ledd, bør regionvegkontoret i felleskap med kommunen utforme en lokal forskrift der kommunen og regionvegkontoret fatter likelydende eller felles vedtak. Dette er nødvendig for å sikre felles regler i en sone med ulike vegger. Det vises til vedlagt eksempel.

Det kan være krevende å avgrense hvilke vegstrekninger det skal innføres restriksjoner på, samtidig som trafikanter og publikum skal klare å oppfatte og forstå restriksjonene. Videre kan det være fornuftig å gi unntak for enkelte kjøretøy når det gjelder restriksjoner som innebærer forbud mot kjøring innenfor et definert vegnett. Begrunnelsen for unntak bør være balansert. Det kan for eksempel være biler med 0-utslipp, biler godkjent som utrykningskjøretøy, biler spesialinnredet for egentransport av funksjonshemmet, biler med kjennemerke med gule tegn på blå bunn og biler som brukes i hjemmesykepleien. Politiet vil for øvrig ha anledning til å fravike forbudet i henhold til vegtrafikklovens § 9.

Før det vedtas en lokal forskrift er det viktig at forslaget til forskrift blir utarbeidet i samarbeid mellom kommune, regionvegkontor og politi, og at det blir foretatt en høring blant aktuelle instanser som vil kunne bli berørt av forskriften, blant annet fylkeskommunen. Dette kan skje som et høringsmøte med impliserte parter. Imidlertid kan miljøfartsgrense vedtas som et skiltvedtak ved å sette opp midlertidig skilt 362 Fartsgrense.

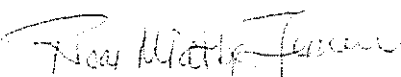
Forskriften bør utformes slik at den trer i kraft når dette bestemmes av lokale myndigheter i henhold til en beredskapsplan og ut fra et beredskapshensyn. Disse beslutter også hvor lang tid den skal virke og når den skal oppheves, for eksempel når beredskapsnivået senkes. Oppstår det en ny situasjon kan den igjen settes i kraft.

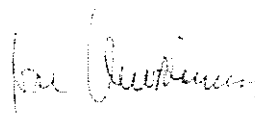
Da hensikten med bestemmelsen er å redusere den lokale luftforurensingen, er det avgjørende at publikum og trafikanter får anledning til å tilpasse seg. Det kan bare skje dersom disse gis nok tid og informasjon om trafikkrestriksjonene og hvilke alternativer som foreligger. Aktuelle alternativer er for eksempel å la bilen stå, flytte tidspunktet for planlagt kjøring,

fremskynde eller utsette utkjøring av varer, gå, sykle, bruke kollektive transportmidler eller finne noen å kjøre sammen med (kameratkjøring).

Vi ber regionene om å melde inn problemstillinger som har behov for sentrale retningslinjer eller felles løsning på landsbasis.

Veg- og transportavdelingen
Med hilsen

for Lars Erik Hauer
Direktør

Ivar Christiansen

Vedlegg

Eksempel til hjelp ved utarbeidelse av forslag til forskrift

http://svvsveisweb.vagvesen.no/sveis_svb/showelfile.asp?ino=2010474258&b=svvdbcl.kons

http://www.klif.no/nyheter/brev/luftkvalite:veitrafikklov_kommuner031210.pdf

Vedlegg:

Eksempel til forslag til forskrift som omfatter både kommunal veg og fylkesveg/riksveg vedrørende mulighet for å iverksette midlertidige tiltak etter vegtrafikkloven § 7 andre ledd for å redusere akutt luftforurensning fra vegtrafikk

Forskrift om midlertidige trafikkregulerende tiltak ved akutt luftforurensning i ... kommune

Hjemmel: Fastsatt av ... kommune og Statens vegvesen, Region ... med hjemmel i vegtrafikklov 18. juni 1965 nr. 4 § 7 annet ledd.

§ 1. Formål

Forskriftens formål er å redusere luftforurensningen fra trafikk med motorvogn i ... kommune.

§ 2. Virkeområde

Forskriften gjelder all bruk av motorvogn (eller annen angivelse) innenfor: ... (nærmere beskrivelse/avgrensning av aktuelt område/vegnett)

§ 3. Forbud (eksempel på tiltak)

I perioder med luftforurensningsverdier som overskrider grenseverdiene som følger av forskrift 1. juni 2004 nr. 931 om begrensning av forurensning, kapittel 7 om lokal luftkvalitet, eller i perioder når kommunen anser at det foreligger fare for overskridelse av disse, gjelder forbud mot all privat bruk av personbiler hvis registreringsnumre slutter på partall på datoer som representerer oddetall. Tilsvarende gjelder forbud mot all privat bruk av personbiler hvis registreringsnumre slutter på oddetall på datoer som representerer partall.

Kommunen og regionvegkontoret kunngjør løpende når vilkårene etter første ledd er oppfylt. (Vedtak om dette bør fortrinnsvis bygge på en beredskapsplan.)

§ 4. Unntak – dispensasjon (eksempel på unntak)

Forskriften gjelder ikke for følgende motorvogn: ... (nærmere opplisting). Politiet kan fravike forbudet i forskriften § 3 i henhold til vegtrafikkloven § 9.

§ 5. Ikrafttreden

Forskriften trer i kraft ...

Tekstforslag på midlertidig skilt 560, Opplysningstavle, når restriksjon er gjeldende:

<p>Sone Miljørestriksjon Info tlf ...</p>
--

eller

<p>Sone Datokjøring Info tlf ...</p>

(gul bunn)

DET KONGELIGE
SAMFERDSSELSDEPARTEMENT

68020

Statsråden

Statens vegvesen

Reg.
dato: 2 6 NOV 2010

Saksnr.: 2010237587-1

Arkivnr.: 313

Se adresseliste

Deres ref

Vår ref
10/7-

Dato
24.11.2010

**Informasjon om mulighet for å iverksette tiltak for å redusere lokal luftkvalitet fra
veitrafikk**

Vinteren 2010 opplevde flere byer i Norge, blant annet Bergen kommune, at luftkvaliteten i perioder var svært dårlig. For å sikre befolkningens helse generelt og utsatte grupper spesielt, er det viktig at kommunene har nødvendige virkemidler.

Samferdselsministeren, helse- og omsorgsministeren og miljøvernministeren vil med dette brevet informere kommuner og anleggseiere om handlingsrommet for å iverksette tiltak for å bedre lokal luftkvalitet gjennom vegtrafikklovens § 7.

Samferdselsdepartementet har i etterkant av situasjonen i Bergen kommune vinteren 2010, blitt delegert kompetansen i vegtrafikklovens § 7 første ledd til å forby bestemte grupper av kjøretøy. Samferdselsdepartementet har også foretatt en ny vurdering av muligheten for regionvegkontor og kommuner til å iverksette midlertidige kjøreforbud og andre trafikkgulerende tiltak med hjemmel i vegtrafikklovens § 7 annet ledd, på grunn av dårlig luftkvalitet.

Konklusjonen av denne vurderingen av § 7 annet ledd, er at regionvegkontor og kommuner har hjemmel til å vedta slike tiltak. Justisdepartementets lovavdeling har vurdert saken og kommet til tilsvarende konklusjon. Da regionvegkontor og kommuner med hjemmel i § 7 annet ledd selv kan vedta kjøreforbud og andre trafikkgulerende tiltak, er det ikke behov for å videreføre den midlertidige forskriften for Bergen kommune som ga rett til par- og oddetallskjøring for 2010. Vedlagt dette brevet følger en redegjørelse om bruk av vegtrafikklovens § 7 annet ledd.

Det er svært viktig at storbyområdene gjennom bl.a. areal- og transportpolitikken søker å unngå at det oppstår overskridelser av forurensningsforskriftens grenseverdier for lokal luftforurensning. Dersom det likevel oppstår fare for episoder med dårlig

luftkvalitet, har vi forventninger til at kommuner og veikontor nå tar i bruk det handlingsrommet som ligger i bruk av veitrafikklovens § 7. Vi ser frem til videre dialog om tiltak og virkemidler som kan iverksettes for å redusere helseproblemer som følge av lokal luftforurensning.

Med vennlig hilsen

Erik Solheim   Anne-Grethe Strøm-Erichsen   Maghild Meltveit Kleppa

Adresseliste:

Bergen kommune, postboks 7700, N-5020 Bergen
Bærum kommune, 1304 Sandvika
Drammen kommune, Engene 1, 3008 Drammen
Fredrikstad kommune, postboks 1405, 1602 Fredrikstad
Porsgrunn kommune, postboks 128, 3901 Porsgrunn
Skien kommune, postboks 158, 3701 Skien
Kristiansand kommune, serviceboks 417,4604 Kristiansand S
Lillehammer kommune, postboks 986, 2626 Lillehammer
Oslo kommune, Rådhuset, 0037 Oslo
Stavanger kommune, postboks 8001, 4068 Stavanger
Tromsø kommune, Rådhuset, Postboks 6900, 9299 Tromsø
Trondheim kommune, Postboks 2300, Sluppen, 7004 Trondheim

Statens vegvesen, Vegdirektoratet, Postboks 8142 Dep., 0033 Oslo
Klima- og forurensningsdirektoratet, Postboks 8100 Dep., 0032 Oslo

**KLIMA- OG
FORURENSNINGS-
DIREKTORATET**

Oslo kommune
Bergen kommune
Trondheim kommune

Statens vegvesen region øst
Statens vegvesen region vest
Statens vegvesen region midt

Klima- og forurensningsdirektoratet
Postboks 8100 Dep, 0032 Oslo
Besøksadresse: Strømsveien 96

Telefon: 22 57 34 00
Telefaks: 22 67 67 06
E-post: postmottak@klif.no
Internett: www.klif.no

Dato: 03.12.2010
Vår ref.: 2003/2145 713.1
Saksbehandler: Ingrid Myrtveit, telefon: 22573694

Bruk av veitrafikkloven for å redusere luftforurensningen i byene

Klif forventer at vegeiere (kommunen og Statens vegvesen) tar i bruk virkemidlene vegtrafikklovens § 7 gir for å bedre luftkvaliteten. Samferdselsdepartementet har avklart at loven gir et vesentlig handlingsrom for vegeier. Eksempler på mulige tiltak er par- og oddetallkjøring, midlertidig begrensning overfor de mest forurensende kjøretøyene og innføring av miljøfartsgrenser.

Hver vintersesong opplever flere byer i Norge at luftkvaliteten i perioder er svært dårlig. I flere kommuner har det blitt gjennomført en rekke tiltak for å redusere luftforurensningen, først og fremst for svevestøv. Dette har medført at grenseverdiene for svevestøv i forurensningsforskriften gjennomgående blir overholdt i alle kommuner, men det forekommer fortsatt episoder med høye svevestøvnivåer som påvirker folks helse.

Nivået av nitrogendioksid (NO₂) overskrides i flere byer og det har ikke vært noen nedgang, men tvert i mot en økning, i flere kommuner. Her har anleggseiere tidligere manglet virkemidler for å gjennomføre effektive tiltak, noe som ble spesielt tydelig i siste vinters forurensningsepisode i Bergen. Samferdselsdepartementet har derfor fått foretatt en vurdering av vegtrafikklovens § 7 (brev av 24. november 2010). Det åpnes nå for at kommuner (kommunale veger) og regionvegkontor (riks- og fylkesveger) kan gjennomføre tidsbegrensede trafikkregulerende tiltak for redusere luftforurensningen. Det er avklart at politiet har myndighet til å håndheve tiltakene nevnt ovenfor hjemlet i vegtrafikklovens § 7.

Forventer at vegeiere iverksetter tiltak

Vi forventer at vegeiere (kommunen og Statens vegvesen) bruker muligheten de nå har fått til å sørge for at befolkningen i de største byene i vinter ikke blir utsatt for helseskadelige nivåer av svevestøv og NO₂. Vegeiere innen samme kommune bør samarbeide om å gjennomføre tiltak. Det oppfordres også til å ta med Politiet i

planlegging og gjennomføring av tiltak for å sørge for en effektiv håndheving av de aktuelle tiltakene.

Aktuelle trafikkregulerende tiltak av midlertidige karakter kan være:

- ≠ Kortvarig forbud mot all trafikk
- ≠ Par- og oddetallskjøring på ulike dager,
- ≠ Begrensninger overfor de mest forurensende kjøretøyene, for eksempel eldre, tunge kjøretøy
- ≠ innføring av miljøfartsgrenser
- ≠ sambruksfelt

Det er ikke hjemmel til å innføre større endringer i takstsystemer, som bompenger og miljøavgifter.

Kommunen er forurensningsmyndighet

Vi forventer at kommunen som forurensningsmyndighet sørger for at tiltak blir gjennomført slik at antall overskridelser av grenseverdiene i forurensningsforskriften blir redusert. Dette kan gjøres ved å sørge for at det blir utarbeidet beredskapsplaner for akutte situasjoner og, hvis nødvendig, pålegge forurensere å gjennomføre tiltak.

Gjennom avklaringen fra Samferdselsdepartementet om hvilke virkemidler anleggseiere har til rådighet, har det blitt mer aktuelt for kommunen å benytte seg av muligheten som forurensningsforskriften gir til å gi pålegg. Vi oppfordrer derfor kommunen til å bruke sin myndighet dersom det blir fare for at grenseverdiene overskrides og anleggseiere ikke ivaretar sitt ansvar.

Tiltak bør gjennomføres før grenseverdiene faktisk overskrides for å sikre at forskriftskravene overholdes, samtidig som den helsemessige belastningen for befolkningen reduseres. Hvorvidt det er fare for overskridelse må vurderes i hvert enkelt tilfelle mellom anleggseier og kommunal forurensnings- og helsemyndighet. I tilfeller med kortvarige tiltak over dager, bør også meteorolog rådføres.

Med hilsen

Elektronisk godkjent dokument, uten underskrift

Signe Nåmdal
avdelingsdirektør

Hans Aasen
seksjonssjef

Vedlegg:

Brev av 24. november 2010 fra Samferdselsdepartementet

Kopi til:

Bærum kommune, 1304 Sandvika
Drammen kommune, Engene 1, 3008 Drammen
Fredrikstad kommune, postboks 1405, 1602 Fredrikstad
Porsgrunn kommune, postboks 128, 3091 Porsgrunn
Skien kommune, postboks 158, 3701 Skien
Kristiansand kommune, serviceboks 417,4604 Kristiansand S
Lillehammer kommune, postboks 986, 2626 Lillehammer
Stavanger kommune, postboks 8001, 4068 Stavanger
Tromsø kommune, Rådhuset, Postboks 6900, 9299 Tromsø

Statens vegvesen vegdirektoratet, Postboks 8142 Dep., 0033 Oslo
Statens vegvesen region sør, Serviceboks 723, 4808 Arendal
Statens vegvesen region nord, Postboks 1403, 8002 Bodø

Hordaland fylkeskommunen
Sør-Trøndelag fylkeskommunen
Akershus fylkeskommunen
Østfold fylkeskommunen
Buskerud fylkeskommunen
Oppland fylkeskommunen
Telemark fylkeskommune
Vest-Agder fylkeskommune
Rogaland fylkeskommune
Troms fylkeskommune

Oslo kommune
Bystyret

[10/02430-2]

Sak 39 Revidert tiltakspakke for bedre luftkvalitet i Oslo - Byrådssak 285 av 16.12.2010

Sendt til byrådet.

Bystyret har behandlet saken i møtet 16.02.2011 sak 39

Dokument innkommet:

- 17.01.2011 fra Anne Pernille Hveem - Forslag til eventuell gjennomføring av gradert bompengavgift (10/02430-9)
- Ad fra komiteen – Korrigert vedtak, pkt. 12 og 13.

FORSLAG:

Forslag fremsatt i komiteen:

Lederen på vegne av komiteen fremmet følgende forslag:

1. Byrådet bes iverksette følgende tiltak for å redusere biltrafikken i Oslo:
Legge fram sak om innfartsparkering i tråd med tidligere vedtak i bystyret.
2. Byrådet bes i samarbeid med Ruter avklare muligheter for etablering av økt innfartsparkeringskapasitet ved viktige jernbaneknutepunkter utenfor Oslo, for å fremme bruk av kollektivtransport og redusere bilkøene i rushtiden inn og ut av Oslo. Ruter rapporterer tilbake om dette senest i forbindelse med fremleggelsen av K2012.
3. Byrådet bes utarbeide en tydelig informasjonsstrategi knyttet til hvordan byens innbyggere skal varsles om iverksettelse av akuttiltak i perioder der luftforurensningsverdiene overskrider tillatte grenseverdier.
4. Byrådet bes i samarbeid med Ruter utarbeide en beredskapsplan for økt kollektivtransportkapasitet på dager der luftforurensningsverdiene overskrider tillatte grenseverdier.

Rune Gerhardsen på vegne av A, Annelise Hoegh på vegne av H, Trine Donhaug på vegne av SV, Audun Rodningsby på vegne av V og Ingrid Baltzersen på vegne av R fremmet følgende forslag:

- 1.a) Byrådet bes med hjemmel i vegtrafikklovens § 7, 2. ledd, raskt utrede innføring av en ordning med datokjøring/par- og oddetallskjøring i hele eller deler av Oslo og fremme forslag til retningslinjer for praktisering av en slik ordning. Det forutsettes at datokjøring/par- og

oddetallskjøring kan innføres fra og med vintersesongen 2011/2012, og tiltaket forutsettes benyttet i perioder der luftforurensningsverdiene overskrider tillatte grenseverdier.

1.b) Det gjøres unntak for følgende kjøretøygrupper: Elbiler, biler som benytter klimanøytralt biodrivstoff, hybridbiler, biler som benyttes til TT-transport, kjøretøy benyttet til næringsvirksomhet, kjøretøy som benyttes i offentlig tjeneste, utrykningskjøretøy, pasienttransportkjøretøy og kjøring knyttet til liv og helse. Det gjøres videre unntak for alle kjøretøy på lørdager og helligdager samt mellom klokken 20.00 og klokken 06.00 på hverdager.

1.c) Det forutsettes at politiet gis fullmakt til å håndheve tiltaket.

2. Byrådet bes innen vinteren 2011/12 utarbeide en plan for økt bussfremkommelighet langs hovedveiene hvor en særlig vurderer omgjøring av bilfelt til kollektivfelt for kortere eller lengre perioder.

Rune Gerhardsen på vegne av A, Trine Donhaug på vegne av SV, Audun Rødningsby på vegne av V og Ingrid Baltzersen på vegne av R fremmet følgende forslag:

1. Piggdekkgebyret videreføres som en permanent ordning i Oslo.

2. Bystyret ønsker at det innføres differensiert avgift i bompengeringen ut fra kjøretøyenes utslipp og deres virkning på lokalt og globalt miljø. Byrådet bes ta kontakt med staten for å få endret lovverket slik at dette blir mulig.

3. Byrådet bes iverksette følgende tiltak for å redusere biltrafikken i Oslo:

- a) revidere parkeringsnormen med sikte på å innskrenke parkeringsmulighetene i Oslo.
- b) redusere antallet gateparkeringsplasser i Oslo sentrum.
- c) fjerne gratisparkeringsplasser for kommunens ansatte (unntatt tjenestebiler og parkeringsplasser for ansatte med funksjonsnedsettelse)

4. Byrådet bes utrede muligheter for å øke satsene for passeringer gjennom bomringen på dager med høy luftforurensning.

5. Byrådet bes ta initiativ overfor staten for å fremme innfasing av kjøretøy som benytter nullutslippsteknologi og/eller klimanøytrale drivstoffkilder.

Ingrid Baltzersen på vegne av R fremmet følgende forslag:

Tilleggsforslag til A, SV, V og Rs pkt. 3b:

Gateparkering i Oslo Sentrum forbeholdes beboere, bevegelseshemmede og yrkestrafikk.

Rune Gerhardsen på vegne av A, Trine Donhaug på vegne av SV, og Ingrid Baltzersen på vegne av R fremmet følgende forslag:

1. Byrådet bes stenge kommunale avgiftsparkeringsplasser i sentrum i situasjoner med høy luftforurensning.

2. Byrådet bes påse at akuttiltak iverksettes før grenseverdiene overskrides med sikte på å unngå at situasjoner med svært mye luftforurensning oppstår.

3. Byrådet bes innlede samarbeid med eiere av offentlig tilgjengelige parkeringsanlegg i Oslo med sikte på å innføre avgift eller andre begrensninger i situasjoner med akutt luftforurensning.

Forslag fremsatt i bystyret:

Rune Gerhardsen på vegne av A, Annelise Hoegh på vegne av H, Trine Donhaug på vegne av SV, Audun Rodningsby på vegne av V og Ingrid Baltzersen på vegne av R fremmet følgende endringsforslag til innstillingens pkt. 5.b):

I annen linje erstattes "biler som benyttes til TT-transport" med "biler for forflytningshemmede".

Rina Mariann Hansen på vegne av A og Trine Donhaug på vegne av SV fremmet følgende alternative forslag til innstillingens pkt. 9 c):

Fremme sak om ordninger for å fjerne gratisparkeringsplasser for kommunens ansatte som vurderer reduksjoner i antall plasser, innføring av avgift og ulike parkeringssatser. Herunder vurdere hensiktsmessige unntak, slik som tjenestebiler, nødvendig parkeringskapasitet for ansatte som arbeider skift og ansatte med funksjonsnedsettelse.

Votering:

Samferdsels- og miljøkomiteens innstilling pkt. 12 og 13 ble enstemmig vedtatt.

Samferdsels- og miljøkomiteens innstilling pkt. 1-4 ble enstemmig vedtatt.

Samferdsels- og miljøkomiteens innstilling pkt. 5a, b, inkludert endringsforslaget, c og pkt. 6 ble vedtatt mot 9 stemmer (F).

Samferdsels- og miljøkomiteens innstilling pkt. 7 og 10 ble vedtatt mot 25 stemmer (H og F).

Samferdsels- og miljøkomiteens innstilling pkt. 8 ble forkastet mot 29 stemmer (A, SV, R og KrF).

Samferdsels- og miljøkomiteens innstilling pkt. 9 a) og b) ble forkastet mot 27 stemmer (A, SV og R).

A og SVs alternative forslag til pkt. 9 c) ble forkastet mot 24 stemmer (A og SV).

Samferdsels- og miljøkomiteens innstilling pkt. 9 c) ble forkastet mot 27 stemmer (A, SV og R).

Samferdsels- og miljøkomiteens innstilling pkt. 11 ble vedtatt mot 9 stemmer (F).

Rs forslag ble forkastet mot 3 stemmer (R).

A, SV og Rs forslag ble forkastet mot 27 stemmer (A, SV og R).

Etter dette er bystyrets vedtak:

1.

Byrådet bes iverksette følgende tiltak for å redusere biltrafikken i Oslo:

Legge fram sak om innfartsparkering i tråd med tidligere vedtak i bystyret.

2.

Byrådet bes i samarbeid med Ruter avklare muligheter for etablering av økt

innfartsparkeringskapasitet ved viktige jernbaneknutepunkter utenfor Oslo, for å fremme bruk av kollektivtransport og redusere bilkøene i rushtiden inn og ut av Oslo. Ruter rapporterer tilbake om dette senest i forbindelse med fremleggelsen av K2012.

3.

Byrådet bes utarbeide en tydelig informasjonsstrategi knyttet til hvordan byens innbyggere skal varsles om iverksettelse av akuttiltak i perioder der luftforurensningsverdiene overskrider tillatte grenseverdier.

4.

Byrådet bes i samarbeid med Ruter utarbeide en beredskapsplan for økt kollektivtransportkapasitet på dager der luftforurensningsverdiene overskrider tillatte grenseverdier.

5.a)

Byrådet bes med hjemmel i vegtrafikklovens § 7, 2. ledd, raskt utrede innføring av en ordning med datokjøring/par- og oddetallskjøring i hele eller deler av Oslo og fremme forslag til retningslinjer for praktisering av en slik ordning. Det forutsettes at datokjøring/par- og oddetallskjøring kan innføres fra og med vintersesongen 2011/2012, og tiltaket forutsettes benyttet i perioder der luftforurensningsverdiene overskrider tillatte grenseverdier.

5.b)

Det gjøres unntak for følgende kjøretøygrupper: Elbiler, biler som benytter klimanøytralt biodrivstoff, hybridbiler, biler for forflytningshemmede, kjøretøy benyttet til næringsvirksomhet, kjøretøy som benyttes i offentlig tjeneste, utrykningskjøretøy, pasienttransportkjøretøy og kjøring knyttet til liv og helse. Det gjøres videre unntak for alle kjøretøy på lørdager og helligdager samt mellom klokken 20.00 og klokken 06.00 på hverdager.

5.c)

Det forutsettes at politiet gis fullmakt til å håndheve tiltaket.

6.

Byrådet bes innen vinteren 2011/12 utarbeide en plan for økt bussfremkommelighet langs hovedveiene hvor en særlig vurderer omgjøring av bilfelt til kollektivfelt for kortere eller lengre perioder.

7. Piggdekkgebyret videreføres som en permanent ordning i Oslo.

8.

Byrådet bes utrede muligheter for å øke satsene for passeringer gjennom bomringen på dager med høy luftforurensning.

9.

Byrådet bes ta initiativ overfor staten for å fremme innfasing av kjøretøy som benytter nullutslippsteknologi og/eller klimanøytrale drivstoffkilder.

10.

Bystyret tar revidert tiltakspakke for bedre luftkvalitet i Oslo slik den fremgår av vedlegg 1 til orientering.

11.

Bystyret gir byrådet fullmakt til å iverksette tiltak ved akutt luftforurensing.

Oslo bystyres sekretariat, den 17. februar 2011

Siv Songedal

Godkjent og ekspedert elektronisk

